

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สอบถามข้อมูลเบื้องต้นจากผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนของผู้ที่กู้เงินนอกระบบ
คณะกรรมการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
3. สร้างและพัฒนาเครื่องมือที่จะนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล
4. ลงมือวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นจำนวน 2 ชุด ได้แก่
แบบสอบถามสำหรับผู้กู้เงินนอกระบบ และคณะกรรมการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านฯ
5. นำข้อมูลที่ได้จากการวิจัย มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล
6. รวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามแล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษาจึงได้นำข้อมูลมาใช้ประกอบการศึกษาดังนี้

1. การศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ในเรื่องเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐาน
ทั่วไปเกี่ยวกับบริบทของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เงินกู้นอกระบบและสถานะเศรษฐกิจของ
ครัวเรือนจังหวัดเชียงใหม่ จากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงถึงประเด็นของเงินกู้นอกระบบ
และกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) หลังจากที่ได้ศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ
เรียบร้อยแล้ว จึงได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีผู้ช่วยนักวิจัย ซึ่งได้รับการฝึกฝนในการเก็บ
ข้อมูลตลอดจนวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล จากผู้วิจัยให้ไปเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยให้เก็บ
รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้จัดเตรียมไว้ให้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในส่วนของเทศบาลนครเชียงใหม่มีเขตรับผิดชอบครอบคลุมพื้นที่ 14 ตำบล ในเขต
อำเภอเมืองเชียงใหม่ คือ พื้นที่ของตำบลหายยา ตำบลช้างม่อย ตำบลศรีภูมิ ตำบลวัดเกต
ตำบลช้างคลาน ตำบลพระสิงห์ ตำบลป่าตัน และพื้นที่บางส่วนของตำบลสุเทพ ตำบลป่าแดด

ตำบลฟ้าฮ่าม ตำบลหนองป่าครั่ง ตำบลท่าศาลา ตำบลหนองหอย และตำบลข้างเฝือก ในพื้นที่
ความรับผิดชอบได้จัดตั้งชุมชนต่างๆ แสดงได้ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 3.1 จำนวนชุมชนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

แขวงศรีวิชัย	แขวงนครพิงค์	แขวงกาวิละ	แขวงเม็กราช
1. ชุมชนสวนดอก	1. ชุมชนบ้านท้อ	1. ชุมชนท่าสะอาด	1. ชุมชนระแกง
2. ชุมชนศรีวิชัย	2. ชุมชนแม่หยวก	2. ชุมชนต้นขาม	2. ชุมชนทิพย์เนตร
3. ชุมชนร่องกระแจะ	3. ชุมชนเมืองล้ง	3. ชุมชนเมืองกาย	3. ชุมชนหัวฝาย
4. ชุมชนข้างแต้ม	4. ชุมชนศรีมงคล	4. ชุมชนเมืองสาทรหลวง	4. ชุมชนฟ้าใหม่ประตูก้อม
5. ชุมชนสามัคคีพัฒนา	5. ชุมชนป่าตัน	5. ชุมชนเมืองสาทรน้อย	5. ชุมชนแม่ชิง
6. ชุมชนป่าห้า	6. ชุมชนหมู่บ้านเทียมพร	6. ชุมชนใจแก้ว	6. ชุมชน 5 ธันวาคม
7. ชุมชนเอราวัณชอย 4	7. ชุมชนพัฒนาเก่า	7. ชุมชนหนองหอย	7. ชุมชนลอยเคราะห์
8. ชุมชนคูปลู่น	8. ชุมชนเชียงใหม่	8. ชุมชนขนส่งชอย 9	8. ชุมชนป่าพร้าว
9. ชุมชนแจ้งหัวริน	9. ชุมชนป่าเป้า	9. ชุมชนรถไฟ	9. ชุมชนกำแพงงาม
10. ชุมชนอินทนิล	10. ชุมชนศรีลานนา	10. ชุมชนเคหะชุมชน	10. ชุมชนศาลาแดง
11. ชุมชนทานตะวัน	11. ชุมชนล้ามช้าง	11. ชุมชนศรีปิ่นคร้ว	11. ชุมชนธาตุคำ
12. ชุมชนบวกดาด	12. ชุมชนป่าแฝงวังสิงห์คำ	12. ชุมชนบ้านเด่น	12. ชุมชนวัดดาวดึงษ์
13. ชุมชนหมื่นเงินกอง		13. ชุมชน 12 สิงหาคม	13. ชุมชนวัดนันทาราม
		14. ชุมชนหนองเส้ง	14. ชุมชนหมื่นสารวิบูลย์
		15. ชุมชนบ้านใหม่	15. ชุมชนพวกเปี้ย
		16. ชุมชนบ้านแพะ	16. ชุมชนช่างซ้อง
		17. ชุมชนศรีสร้อยทรายมูล	17. ชุมชนวัดศรีปิงเมือง
		18. ชุมชนหนองประทีป	18. ชุมชนวัดศรีสุพรรณ
		19. ชุมชนหนองป่าครั่ง	19. ชุมชนชัยมงคลบ้านเม็ง
		20. ชุมชนบ้านใหม่พัฒนา	
		21. ชุมชนกู่คำ-ทุ่งไฮเตล	

ที่มา: สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดเชียงใหม่

จากตาราง 3.1 จำนวนชุมชนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่มีจำนวนชุมชนทั้งสิ้นรวม
65 ชุมชน ดังนั้นงานวิจัยครั้งนี้จึงใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)
ได้กลุ่มตัวอย่างจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านฯ 65 คน และได้กลุ่มตัวอย่างของผู้กู้เงิน
357 คน

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม จำนวน 2 ชุด คือ

- 3.1 สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านฯ จำนวน 1 ชุด
 3.2 สำหรับผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านฯและผู้เงินนอกระบบ จำนวน 1 ชุด

ซึ่งในแบบสอบถามแต่ละฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น เพศ อายุ อาชีพ รายได้ ค่าใช้จ่ายต่อเดือน เงินออม ลักษณะของการกู้เงินฯลฯ

ตอนที่ 2 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับเงินกู้นอกระบบกับกระบวนการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านฯ ทั้งในส่วนของความคิดเห็นถึงผลกระทบของเงินกู้นอกระบบ และความสัมพันธ์ของเงินกู้นอกระบบ ว่ามีผลหรือไม่ อย่่างไรกับกระบวนการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านฯ

ตอนที่ 3 เป็นลักษณะปลายเปิด โดยสอบถามถึงสภาพอุปสรรค และแนวทางในการแก้ไขถึงผลกระทบของเงินกู้นอกระบบที่มีผลต่อกระบวนการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านฯ

โดยแบบสอบถามในตอนที่ 2 จะใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคอร์ท ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับคือ

มากที่สุด	แทนค่าระดับ	4
มาก	แทนค่าระดับ	3
ปานกลาง	แทนค่าระดับ	2
น้อย	แทนค่าระดับ	1
ไม่มีเลย	แทนค่าระดับ	0

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้วางแผนดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษารูปแบบและวิธีการสร้างแบบสอบถาม
2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเงินกู้นอกระบบและการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตลอดจนข้อมูลพื้นฐานภาวะเศรษฐกิจของครัวเรือนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่
3. ประมวลรายละเอียดจากเอกสารและงานวิจัยที่รวบรวมมา
4. ร่างแบบสอบถาม ทั้ง 2 ชุด ชุดละ 3 ตอน

5. ตรวจสอบแบบสอบถาม พร้อมทั้งตรวจทานแก้ไข
6. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จให้อาจารย์ที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ และนำข้อเสนอแนะที่ได้รับมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ขึ้น
7. นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วมาทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง
8. ปรับแก้ฉบับสมบูรณ์
9. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้ว ไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้เครื่อง คอมพิวเตอร์ PC โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับเงินกู้ยืมในระบบกับกระบวนการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านฯ

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
0 – 0.80	ไม่มีเลย
.81 – 1.60	น้อย
1.61 – 2.40	ปานกลาง
2.41 – 3.20	มาก
3.21 – 4.00	มากที่สุด

สถานที่ที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล

สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมือง คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่